

Milieustudie in de Russische Oeral

Rusland, het grootste land van de wereld, blijft voor velen een grote onbekende. De gigantische landmassa schrikt af en vormt een uitdaging voor de reiziger die zich niet wil beperken tot de grandeur van Sint-Petersburg of de kosmopolitische chaos van Moskou. Het Russische platteland fascineert, is vol van raadsel en mysterie en geeft zijn geheimen niet makkelijk prijs. Als je op zoek bent naar “the middle of nowhere” zal Rusland je niet teleurstellen. Voor natuurliefhebbers is het dan ook een waar paradijs. Hier vind je de **laatste wildernissen en de meest ongerepte gebieden** op deze aardbol. Vele gebieden herbergen een bijzonder rijke fauna en flora die zonder al te veel inmenging van de mens hebben kunnen overleven.

Helaas vind je er niet alleen de meest ongeschonden gebieden maar ook de **meest vervuilde plekken op aarde**. Milieubehoud stond niet hoog aangeschreven bij de Sovjet planners: fabrieken werden her en der neergepoot, zwaar verontreinigde rivieren werden omgeleid, afval werd zomaar gedumpt en het nucleaire beleid was hallucinant. Ook bij de modale Rus, die zijn handen vol heeft met het dagelijkse overleven, geniet natuurbehoud niet de hoogste prioriteit. De laatste jaren komt daar echter verandering in: kritische ecologen doorbraken het stilzwijgen en tal van natuurverenigingen werden opgericht. Hun doel is niet minder dan de gigantische natuurlijke rijkdommen van de Russische Federatie te beschermen voor de komende generaties.

Fascinerend? Uitdagend? Wel, jullie hebben de mogelijkheid om nader kennis te maken met Rusland. Doel is om een **uitwisseling te organiseren met biologiestudenten** uit Perm en Chelyabinsk, twee steden in het hartje van het Oeralgebergte. Dit zou dan kunnen uitmonden in een milieu- en natuurstudiekamp in de Oeral in de **zomer van 2004**. De concrete invulling hebben jullie echter volledig in eigen handen. De mogelijkheden zijn onbeperkt: de rijke plantengroei en diversiteit aan dieren van de zuidelijke Oeral bieden uitstekende mogelijkheden voor natuurstudie. Maar ook natuurbehoud (bosbouw, uitbouw van een natuurcentrum, ...) en bezoeken aan plaatselijke milieugroepen behoren tot de mogelijkheden. **Dit is een must voor al wie natuur en milieu hoog in het vaandel voert en hierover wil discussiëren met Russische leeftijdsgenoten in een onbekende omgeving.**

Ben je bang dat een kamp in Rusland niet voor jouw budget is, laat je dan zeker niet afschrikken. Als we de organisatie van dit project goed aanpakken, kunnen we immers aanspraak maken op **Europese subsidiëring**.

Ben je geïnteresseerd, wil je meer info of zou je graag meehelpen met de uitbouw van dit initiatief, stuur dan een mailtje naar maarten.peeters@student.kuleuven.ac.be. Nadien kunnen we dan samen een datum en locatie afspreken voor een **verkennende vergadering**.

Context

In juli 2002 werd in de buurt van Perm, in het hartje van de Russische Oeral, een werkkamp rond ecologie georganiseerd door een Russische biologieprofessor. Hij werkte hiervoor samen met een lokale vrijwilligersorganisatie en SCI, een internationaal netwerk van organisaties rond vrijwilligerswerk. Sergej Arkadevitch werkt in het pittoresk gelegen dorpje Guselnikovo aan de uitbouw van een centrum waar zijn biologiestudenten kunnen verblijven tijdens practica die zij daar uitvoeren in het kader van hun studie. Tijdens het kamp werd zo onder meer gewerkt aan de bouw van een banja, een Russische sauna. Deze banja werd enkel geconstrueerd met natuurlijke materialen. Het centrum bestaat momenteel uit twee chalets waar vrij comfortabel kan overnacht worden, een banja en een “keukentje”. Daarnaast stonden er ook nog werken in het kader van bosbeheer op het programma.

De organisatie van het kamp verliep vlekkeloos. Ondanks het gebrek aan comfort en een gebrek aan middelen, hebben we heel wat werk kunnen verrichten. Daarenboven hebben we nog enkele prachtige uitstappen in de omgeving kunnen maken. Toch was Sergej Arkadevitch niet 100% tevreden na afloop van het kamp. Een deel van de internationale vrijwilligers was niet komen opdagen omwille van visaproblemen en dus kon het niet echt tot een uitwisseling komen tussen buitenlanders en zijn Russische studenten. Daarom vroeg hij mij om hem in contact te brengen met Vlaamse organisaties die kampen rond ecologie, natuurbehoud en natuurstudie organiseren. Op aanraden van een kotgenoot kwam ik zo bij JNM terecht.

Locatie

Het dorpje Guselnikovo is gelegen temidden van bossen en weilanden aan de Silva-rivier, in de zuidelijke uitlopers van het Oeralgebergte, tussen Perm en Ekaterinburg. Het is hier dat de gigantische vlakke plots enkele verrassende bulten vertoont. De uitgestrektheid van het Russische platteland is sowieso imponerend. Het gebied is erg ongerept en volgens Sergej Arkadevitch vallen er interessante fauna en flora te bespeuren. Niet voor niets organiseert hij hier het practicum voor zijn studenten.

Mogelijkheden

▪ Milieustudie

Uit enkele krantenkoppen blijkt snel hoe het gesteld is met het Russische leefmilieu: “Puinhoop van Russische nucleaire kerkhoven”, “Beluga met uitsterven bedreigd”, “Doema aanvaardt wet op invoer kernafval”, “Greenpeace-protest tegen vervuiling van TotalFinaElf in Rusland”, ... Ook de Oeral ontsnapt niet aan deze milieuverontreiniging: in de streek rond Perm is de Russische oliegiant Lukoil begonnen aan de grootschalige ontginning van aardolie terwijl er in de streek van Chelyabinsk enkele gebieden zijn met een enorme nucleaire vervuiling. Een ontmoeting met plaatselijke milieugroeperingen en discussies met de Russische studenten over deze topics, staan garant voor een erg confronterende en verrijkende ervaring.

▪ Natuurstudie

Doel is om een uitwisseling te organiseren met Russische biologiestudenten aan de universiteiten van Perm en Chelyabinsk. Hun biologiepractica worden in de buurt van het dorpje Gusel'nikovo georganiseerd. Sergej Arkadevitch is zelf ornitholoog en specialist in roofvogels die in overvloed voorkomen in het gebied. Indien gewenst, kan Sergej Arkadevitch een meer gedetailleerde lijst bezorgen van de plaatselijke fauna en flora.

De concrete mogelijkheden en het thema van het kamp hebben jullie natuurlijk volledig zelf in eigen handen.

Financiering

Het programma JEUGD van de Europese Unie subsidieert multilaterale groepsuitwisselingen met jongerengroepen uit de EU en de voormalige Sovjet-Unie. Deze subsidies dekken een groot deel van de kosten (zowel een deel van de reis, verblijf ter plaatse, visa en verzekering). Nadeel is wel dat deze subsidiëring onderworpen is aan zware voorwaarden. Zo moet het een uitwisseling zijn met maar liefst vier verschillende groepen (twee EU, twee niet-EU). In Vlaanderen biedt JINT steun bij het aanvragen van deze subsidies.

Waarom meedoen aan dit project?

- De mogelijkheid om te reizen naar een gebied waar je anders onmogelijk zou geraken. De meeste toeristen bezoeken in Rusland enkel Sint-Petersburg, de streek rond Moskou en in extremis de Transsiberisch spoorlijn. Dit project biedt je de mogelijkheid om te **reizen naar het hart van Rusland**: een dorpje in het ongerepte gebied van de zuidelijke Oeral. Bovendien zal je intensief samenleven met een groep Russische jongeren met

dezelfde interesse voor natuur en milieu. Wil je voorbij de clichés over Rusland en het echte Russische leven leren kennen, dan moet je meedoen aan dit project. Natuurlijk is er ook ruimte voor een traditioneel bezoek aan de toeristische toppers van Moskou.

- Ecologie en natuurbehoud staan nog in de kinderschoenen in Rusland. Het milieubewustzijn van de mensen is soms erg ver te zoeken, zelfs binnen de groep van biologiestudenten! Een uitwisseling met Vlaamse milieubewuste jongeren zou dan ook tot **een erg interessante confrontatie van ideeën** kunnen leiden en zou kunnen bijdragen aan een verhoogd milieubewustzijn onder Russische jongeren.
- Je hebt het volledige **programma en de organisatie van het kamp volledig in eigen handen**. Zo heb je alle vrijheid om in samenwerking met de andere groepen er een fantastisch en gevarieerd programma van te maken. Dit is niet alleen een uitdaging voor je organisatietalent maar eveneens voor je vaardigheden in intercultureel leren en onderhandelen.
- **Rusland is een imponerend land**: Europees maar toch zo verschillend van wat we gewoon zijn in het westen. De Russische levenswijze is erg intrigerend. In het dorpje zelf zijn er weinig ontspanningsmogelijkheden maar een afvaart met een kano op één van de talrijke riviertjes behoort zeker tot de mogelijkheden alsook uitstappen in de omgeving, bv. de ijsgrot van Kungur, een bijzonder interessant geologisch fenomeen.
- De mogelijkheid om **een paar weken te leven in volledige harmonie met de natuur** in een dorpje met enkel elektriciteit en geen telefoon of water, ver van de drukte en de vervuiling van de steden. De dorpelingen overleven met wat ze zelf kweken op het land en de vruchten die hun moestuintjes opleveren. Hier moet je zijn voor supervers fruit en honing vers uit één van de talrijke bijenkorven.

Overtuigd? Ben je geïnteresseerd, wil je meer info of zou je graag meehelpen met de uitbouw van dit initiatief, stuur dan een mailtje naar maarten.peeters@student.kuleuven.ac.be . Nadien kunnen we dan samen een datum en locatie afspreken voor een **verkennende vergadering**.

*Maarten Peeters
Leuven, 30 April 2003*